

SPORT- EN BEWEEGVISIE

SAMEN BEWEGEN

SAMEN ZORGEN VOOR DE JUISTE BEWEGING

GEMEENTE 'S-HERTOGENBOSCH 2024

Samen zorgen voor de juiste beweging

We geloven in een gemeente waarin alle inwoners kunnen vinden wat ze nodig hebben om lekker in hun vel te zitten. Een goede fysieke, mentale en sociale gezondheid. Daar gaat het om!

Met een doelgericht sport- en beweegbeleid levert 's-Hertogenbosch hier een positieve bijdrage aan. We maken sport en bewegen voor iedereen toegankelijk en betaalbaar. Bovendien zorgen we voor een gevarieerd sport- en beweegaanbod en faciliteiten die passen bij de behoeften van nu. Bijvoorbeeld op een sportpark of juist in een park dichtbij huis.

Dit alles doen we samen! Met partners, sportaanbieders en natuurlijk onze inwoners. Want wie je ook bent, wat je persoonlijke situatie ook is en welke wensen, mogelijkheden en beperkingen je ook hebt. In onze gemeente zorgen we samen voor de juiste beweging.

Een nieuwe visie begint met mijmeringen...

Kunnen we meer mensen inzicht geven in de voordelen van lichaamsbeweging en een gezonde leefstijl. Kunnen we mensen beter informeren over de kansen en mogelijkheden om te bewegen en tegelijkertijd hun belemmeringen wegnemen? Hoe borgen we de bereikbaarheid, toegankelijkheid, betaalbaarheid van de sport en zorgen we voor een passend sport- en beweegaanbod voor zoveel mogelijk inwoners? Hoe verleiden we onze inwoners om in beweging te komen en te blijven? En hoe zorgen we, als sport- en beweegaanbieders samen, voor een passend aanbod voor iedereen en wat is daarin de rol van de gemeente? Hoe zet je de maatschappelijke waarde van (top)sport en bewegen zo goed mogelijk in?

Het antwoord is even simpel als complex. Het simpele antwoord is dat als iedereen zich bewust zou zijn van het belang van een gezonde leefstijl en daarna zou handelen en alle bestaande mogelijkheden om te sporten en bewegen ook zou benutten, dat we dan zo ongeveer wel klaar zouden zijn. Helaas is dat niet de realiteit. Te veel mensen, jong en oud, leven niet gezond en bewegen minder dan goed voor ze is. Ook zijn niet voor iedereen sport en beweegmogelijkheden even bereikbaar. Natuurlijk ben je uiteindelijk verantwoordelijk voor je eigen leefstijl en als gemeente willen en kunnen we daar niet belerend in optreden. Wat we wel willen doen is de stap om te gaan sporten en bewegen zo klein en leuk mogelijk maken. Hoe kunnen we dat bereiken?

Wat als we gezamenlijk onze invloed en aanbod zouden inzetten om mensen in beweging te krijgen, gezond te laten eten, niet alleen te laten en actief te betrekken. De uitkomst is niet exact te voorspellen, maar het kan niet anders dan dat je samen meer mensen weet te bereiken en te motiveren om te kiezen voor een vitalere leefstijl.

Wie kunnen we daarvoor uitnodigen? Wie in onze gemeente is bezig met dezelfde opgave om mensen te stimuleren meer te bewegen en een gezonde leefstijl erop na te houden? Wie kan een bijdrage leveren aan een vitaler 's-Hertogenbosch? Kunnen we dan samen zorgen voor goede afstemming, een optimale mix van voorzieningen, activiteiten en initiatieven gericht op meer mensen meer in beweging krijgen.

Inleiding

Een nieuwe visie op sport én bewegen

Sport bestaat al sinds mensenheugenis. Het plezier, de strijd en sociale contacten zijn voor veel mensen reden om wekelijks actief te zijn. Het faciliteren van sport is van oudsher onderdeel van het gemeentelijk beleid. En naast sport is ook bewegen hier steeds nadrukkelijker in meegenomen. De positieve uitwerking van sport en bewegen geldt voor ieder individu. Naast sporten voor het plezier is er meerwaarde op zoveel meer terreinen.

Lichaamsbeweging is onderdeel van een gezonde leefstijl. Sport en bewegen heeft een positieve uitwerking op je fysieke en mentale fitheid, het krijgen en/of behouden van een gezond gewicht, het versterkt het immuunsysteem en biedt een uitlaatklep voor stress. Door samen te sporten leer je sociale vaardigheden, bouw je aan je zelfvertrouwen en het brengt je in contact met anderen. Voor kinderen is lichaamsbeweging essentieel voor hun motorische en cognitieve ontwikkeling. Het is daarom belangrijk om sport en bewegen onderdeel te laten zijn van het dagelijks leven.

Waar het ooit begon als plezierig tijdverdrijf is de relevantie en het belang van sport en bewegen nog nooit zo duidelijk zichtbaar geweest als de laatste jaren. Terwijl er aan de andere kant enorm veel verleidingen, prikkels en drempels zijn die de motivatie om in beweging te komen juist beperken.

Uiteraard is sport als doel nog steeds heel belangrijk. De mogelijkheid om in een sporthal of op een sportcomplex, al dan niet in verenigingsverband, te kunnen sporten is en blijft een belangrijke basis voor het aanbieden van sport in onze gemeente. Naast deze stevige basis zien we de opkomst van ongeorganiseerd sporten, de groei van de ondernemende sportaanbieder, de toename van sporten en bewegen in de openbare ruimte, het vaker inzetten van sport en bewegen als middel en de bijdrage daarvan aan een gezonde leefstijl.

Maar we moeten onze ogen ook niet sluiten voor langzaam teruglopende ledenaantallen en vrijwilligers bij sportverenigingen, de druk op het gebruik van de openbare ruimte, strengere en complexere regelgeving, de betaalbaarheid en toegankelijkheid van sport voor al onze inwoners en de veranderende wensen en behoefte op het gebied van sport en bewegen bij de jeugd.

In de sport- en beweegvisie geven we aan hoe we de komende jaren met deze dilemma's, kansen, uitdagingen en nieuwe ontwikkelingen om willen gaan. We gaan onder andere de openbare ruimte nog beter inrichten voor sport, spelen, bewegen en ontmoeten, we gaan de sportparken breder en beter gebruiken, we werken samen met de sportverenigingen aan het toekomstbestendig maken van de georganiseerde sport, we gaan ons meer dan voorheen specifiek richten op de leeftijdsgroep 18 tot 35 jaar, we gaan sport en bewegen inzetten tegen eenzaamheid, we gaan ervoor zorgen dat het lokale sport- en beweegaanbod voor iedereen gemakkelijk te vinden is en we willen dat iedereen mee kan (blijven) doen.

Dat doen we ook vooral samen, want naast de gemeente zijn er steeds meer partijen met uiteenlopende motivatie die zich inzetten voor sport en bewegen. Een mooie ontwikkeling. Hoe breder en uitgebreider het aanbod, hoe meer inwoners iets vinden wat ze aanspreekt en hoe vaker ze er ook gebruik van gaan maken.

Samen met al die betrokken partijen, vrijwilligers, scholen, maatschappelijke organisaties, ondernemende sportaanbieders en sportverenigingen zorgen we voor de juiste beweging en daarmee voor meer gezonde en gelukkige levensjaren voor al onze inwoners.

Als gemeente bewegen we mee en passen we onze visie en rol aan in dit continu ontwikkelende sport- en beweeglandschap. In deze nieuwe visie doen we dat door in te zoomen op de volgende zes speerpunten.

1. Sport- en beweeglocaties die klaar zijn voor de toekomst
2. Samen met onze sportaanbieders zorgen we voor ieder wat wils!
3. Een leven lang sporten en bewegen
4. Integrale inzet van sport en bewegen als middel
5. Iedereen kan meedoen
6. Benutten van talent & (top)sportevenementen

Speerpunten

Speerpunt 1. Sport- en beweeglocaties die klaar zijn voor de toekomst

De gemeente 's-Hertogenbosch beschikt over een mooi en breed arsenaal aan sport- en beweegvoorzieningen die verspreid over de gemeente liggen. Die sportruimtes, daar zijn we zuinig op. Door de grote behoefte aan ruimte voor woningen, bedrijvigheid, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen staat iedere m² onder druk.

Als sport en bewegen moet passen in ons dagelijks leven is het van belang dat inwoners kunnen sporten en bewegen op elk moment van de dag en het liefst dicht bij huis, school of werk. Door drempels te verlagen en het aanbod passender te maken wordt de kans op gebruik van sportaccommodaties en de openbare ruimte groter.

Naast de groeiende behoefte aan sport en bewegen in de openbare ruimte en de groei en ruimtevrage van ondernemende sportaanbieders, blijven ook de gemeentelijke sportaccommodaties belangrijk voor het sportaanbod en dan met name voor het faciliteren van het bewegingsonderwijs en de verenigingsport. Het totale gevarieerde aanbod moet ervoor zorgen dat sport en bewegen voor alle inwoners toegankelijk en bereikbaar is.

Kortom, de basis is op orde en dat houden we zo. Maar daarnaast zijn er relevante ontwikkelingen in bijvoorbeeld technologie, multifunctionaliteit, duurzaamheid & materiaal- en sportbehoeften. Om aan te blijven sluiten op de veranderende behoeften en ontwikkelingen moeten we in ons lokale sportbeleid accenten verleggen en ruimte creëren voor nieuwe ontwikkelingen.

Duurzame accommodaties en sportfaciliteiten

De gemeentelijke sportaccommodaties dienen veilig, functioneel, aantrekkelijk en uitdagend te blijven voor het onderwijs, sporters, verenigingen en bezoekers. Bij het beheer en onderhoud van de sportaccommodaties werken we zoveel als mogelijk met milieuvriendelijke materialen, houden we rekening met circulair gebruik van materialen en grondstoffen en is duurzaamheid in zijn algemeenheid een belangrijk thema.

Bijna alle gemeentelijke zaalsportaccommodaties hebben we de afgelopen jaren verduurzaamd. Hierdoor zijn de meeste van deze accommodaties, ook de oudere, weer klaar voor de toekomst.

Bij de buitensportaccommodaties zijn we nog niet zover. Daarom maken we met behulp van een energiescan inzichtelijk welke duurzaamheidsmaatregelen genomen kunnen worden, zowel voor de gemeentelijke- als de verenigingseigendommen. De sportverenigingen kunnen voor het verduurzamen van hun eigendommen gebruik maken van het gemeentelijk revolving fund (renteloze lening) en ook een aantal landelijke stimuleringsmaatregelen. De verduurzaming van de gemeentelijke eigendommen wordt gedaan met reeds in de begroting beschikbare middelen.

Zaalsportaccommodaties

Het startpunt bij de planning van zaalsportaccommodaties is de onderwijsbehoefte oftewel het bewegingsonderwijs. Daarnaast benutten we de gemeentelijke zaalsportruimten zoveel mogelijk voor verenigings- of anders georganiseerd sport- en beweegaanbod. We blijven zoeken naar de beste combinatie zodat zowel het onderwijs als de sport over voldoende passende zaalsportaccommodaties kunnen beschikken.

Daar waar kansen liggen zoeken we bij de grotere zaalsportaccommodaties (sportzalen en -hallen) naar aansluiting bij andere functies (zwemmen, buitensport, cultureel of sociaal-maatschappelijk etc.), waardoor functiemenging en dubbelgebruik van ruimtes mogelijk wordt. Er ontstaat synergie en gemeenschappelijk gebruik van de omliggende infrastructuur (o.a. parkeren). Zo beperken we het ruimtebeslag, benutten we onze maatschappelijke voorzieningen optimaal en vergroten we de kans op een goede bezetting. Het liefst clusteren we de activiteiten van een vereniging op één locatie waardoor zij de mogelijkheid krijgen om een “thuishonk” te creëren. De beleidsuitwerking hiervan is in 2019 door de gemeenteraad vastgelegd in de zaalsportnota “Sportief binnen samen verder”.

De grotere gemeentelijke zaalsportaccommodaties hebben een kantine ruimte (foyer). Het model waarbij een particulier op basis van een pachtcontract voor eigen rekening en risico deze kantine uitbaat, heeft zijn beste tijd gehad. Door een gebrek aan economisch perspectief zien uitbaters geen heil meer in het aanbieden van deze dienst. Dit vraagt om een andere invulling. We zijn daarom met verenigingen in overleg hoe die ruimte op te vullen en hen de kans te geven het “thuishonk” gevoel verder vorm te geven door als vereniging een rol te spelen in het uitbaten van de kantine functie.

Buitensportcomplexen

Sportparken zijn vaak nog het exclusieve domein van de sportvereniging. Terwijl sportcomplexen vaak de potentie en de ruimte hebben om door meer inwoners benut te worden dan enkel de leden van de vereniging. We willen daarom sportparken, in samenspraak met de verenigingen, breder beschikbaar en meer openbaar toegankelijk maken. Daarmee vergroten we de toegankelijkheid van het complex en hopen zo een breder publiek te verleiden om te komen sporten.

We zoeken ook naar mogelijkheden om meer (maatschappelijke) voorzieningen te clusteren op één locatie. We realiseren zogenaamde 'S-PORTHUB's. Deze 'S-PORTHUB's moeten ook ruimte kunnen bieden aan nieuwe voorzieningen gericht op anders- en ongeorganiseerde sporters en sportaanbieders. Uiteraard is dit ook voor verenigingen van meerwaarde. Wij verwachten dat daarmee de sportparken ('S-PORTHUB's) door meer inwoners beter benut worden. Naast optimalisatie van het gebruik van ruimte en voorzieningen biedt dit ook kansen voor nieuwe verbindingen, sociale ontmoetingen en meer betrokkenheid.

Zwembaden en ijs

Het overdekte zwembad en schaatsijs in onze gemeente is gecentreerd op twee locaties: het Sportiom en Combibad Kwakkelstijn. Beide sport- en recreatiecomplexen worden intensief gebruikt en bezocht door verenigingen, (zwem)scholen en recreanten. Ze behoren tot de best bezette sportaccommodaties van de gemeente. Beide accommodaties zijn recent grondig gerenoveerd en bieden een veelheid aan sport- en beweegmogelijkheden.

De vraag naar zwem- en schaatsvoorzieningen is weliswaar redelijk constant maar ontwikkelt zich wel. Het gemeentelijk uitgangspunt is dat we in ieder geval willen voorzien in de behoefte aan elementair zwemmen (ABC zwemlessen), de activiteiten van de Bossche zwem- en ijsverenigingen en onze inwoners die recreatief baantjes willen trekken. We blijven regelmatig toetsen of onze zwem- en schaatsvoorzieningen zowel inhoudelijk als technisch passend zijn en nog overeenkomen met de lokale en regionale vraag. Dit vraagt om voortdurende monitoring. Sluiten Sportiom en Kwakkelstijn nog aan bij de vraag? , zijn de maatschappelijke kosten nog verantwoord? en wat doet de energietransitie? Ook ontwikkelingen op installatietechniek en duurzaamheid gaan snel en houden we dus goed in de gaten.

Openbare ruimte

Er is een groeiende behoefte aan ongebonden of ongeorganiseerd sporten en bewegen. Hiervoor wordt vaak dankbaar gebruik gemaakt van de openbare ruimte. Denk aan wandelen, fietsen, hardlopen, mountainbiken, maar ook bootcamp, calisthenics of yoga. Het wordt dus steeds belangrijker om bij de inrichting van de openbare ruimte rekening te houden met deze groeiende behoefte. Het gaat niet alleen om het ontwerp, maar ook om het daadwerkelijke gebruik en onderhoud.

De openbare ruimte moet iedereen uitnodigen en stimuleren om erop uit te gaan, te gaan wandelen, fietsen, hardlopen, zwemmen of ander vorm van sport en bewegen op te pakken. Ook willen we dat de openbare ruimte meer als ontmoetingsplek gaat dienen. Door een goede infrastructuur, een combinatie van voldoende goed onderhouden en passende speel, sport- en beweegvoorzieningen, vaak tot stand gekomen in samenwerking met inwoners, wordt de openbare ruimte nog meer een plek waar inwoners op eigen initiatief, alleen of samen, in beweging komen. En dat heeft meerwaarde voor de gezondheid, de sociale structuur in een dorp of wijk en het algemeen welbevinden.

Om de sportieve wensen op de inrichting en het gebruik van de openbare ruimte beter af te stemmen creëren we een nieuwe functie: Coördinator spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Door intern en extern verbindingen te leggen, samen te werken en bij ruimtelijke ontwikkelingen al in het beginstadium

bewegvriendelijkheid als uitgangspunt te nemen kunnen we op steeds meer plekken in de openbare ruimte een omgeving creëren die bewust en onbewust uitnodigt om te bewegen, spelen en te ontmoeten. Daarbij houden we rekening met de specifieke behoeften van de inwoners.

Wat zijn kenmerken van een bewegvriendelijke openbare ruimte?

Een bewegvriendelijke omgeving is een leefomgeving die faciliteert, stimuleert en uitdaagt om te sporten, spelen en bewegen. Deze ruimte moet toegankelijk en veilig zijn voor iedereen. Denk hierbij aan een groene omgeving met goede verlichting, voldoende bankjes en rustpunten, brede paden en stoepen, een watertappunt en veilige oversteekplaatsen.

Watersport

Suppers, sportvissers, watersporters, duikers, open water zwemmers. In toenemende mate maken zij gebruik van de recreatieplassen en wateren in onze gemeente. Prachtige locaties in de openbare ruimte die voor alle inwoners beschikbaar zijn en waar iedereen individueel of in georganiseerd verband kan genieten van gezond en veilig water om te sporten en recreëren. De watersportverenigingen maken onderdeel van de verenigingsstructuur die we in onze gemeenten kennen. Wanneer noodzakelijk zijn ook voor deze verenigingen voorzieningen aanwezig om de sport te kunnen beoefenen en ontmoeting te faciliteren. Dit houden we in stand en waar mogelijk of noodzakelijk willen we de samenwerking en verbinding tussen deze verenigingen versterken.

Datastad 's-Hertogenbosch

Doorontwikkeling vindt ook plaats met behulp van data. Vanuit het sportbeleid dragen we bij aan de ambitie 's-Hertogenbosch Datastad. Meer inzicht in het gebruik van (sport)accommodaties en de openbare ruimte helpt ons om betere onderbouwde keuzes te maken over de bouw en beheer van sportvoorzieningen en de inrichting van de openbare ruimte. Door inzicht te krijgen in de behoeften en patronen van sporters kunnen we gericht investeren in infrastructuur, (sociale) veiligheid en daarmee de sportervaring van onze inwoners optimaliseren. Daarom gaan we, in samenwerking met (data)partners in de stad, meer aandacht besteden aan het verzamelen, analyseren en interpreteren van data.

Met het gericht inzetten van data ondersteunen we de top- en breedtesport in onze gemeente en het helpt ons om beter te focussen op specifieke doelen, scherper resultaten te monitoren en sneller kansen te zien voor doorontwikkeling. De meerwaarde hiervan zal de komende jaren alleen maar groeien. Hier zijn we ons van bewust en dit heeft sterk onze aandacht. Daar waar cijfers om actie vragen gaan we hier concreet naar handelen zoals nu in de leeftijd 18-35 jaar.

Innovatie

Stilstand is achteruitgang en innovatie is een continu proces. Daarom zijn we alert op nieuwe kansen en mogelijkheden. Dit geldt voor fysieke innovaties (o.a. Skills Garden, Sportautomaat) maar ook voor programmering. Een mooi voorbeeld hiervan is het City Trainers project wat al in 2010 in 's-Hertogenbosch is opgezet. Dit is nog steeds een succesvol project met inmiddels veel landelijke navolging. Voor dergelijke projecten en fysieke innovaties houden we ruimte en hier blijven we op inzetten.

Speerpunt 2. Samen met onze sportaanbieders zorgen we voor ieder wat wils!

De gemeente bestaat uit 160.000 puzzelstukjes en de puzzel is pas mooi als alle stukjes een eigen plekje in de puzzel hebben gevonden. Sport en bewegen kan daar een belangrijke bijdrage aan leveren: sport verbindt. We vinden het belangrijk dat alle inwoners zich thuis kunnen voelen bij een sport- of bewegingsgemeenschap en/of zich welkom voelen als vrijwilliger of deelnemer bij sport of beweegactiviteiten en -evenementen.

De vraag en het aanbod van sportactiviteiten is de afgelopen jaren gedifferentieerd. Er worden steeds meer nieuwe en andere sportactiviteiten aangeboden om tegemoet te komen aan de uiteenlopende behoeften, interesses en niveaus van verschillende doelgroepen. Het mooie daarvan is dat het onze inwoners de mogelijkheid biedt om een sport- of beweegactiviteit te kiezen die bij hun voorkeuren en mogelijkheden past.

We zien een kleine daling in leden bij de sportverenigingen terwijl het aantal sportactiviteiten en (semi-) ondernemende sportaanbieders groeit. Deze sportaanbieders werken vaak meer vraaggericht en spelen sneller in op sportieve trends en behoeften. Daarmee bereiken zij een steeds grotere groep inwoners. Deze ontwikkeling juichen wij toe: de combinatie van nieuwe sportvormen en het (meer traditionelere) verenigingsaanbod zorgt voor meer variatie en differentiatie waarmee inwoners sneller een passend aanbod weten te vinden.

Om te komen tot een optimale mix van sport- en beweegaanbod zoeken we actief naar intensievere afstemming en samenwerking met het werkveld: we leggen verbindingen tussen de diverse partijen en gaan in gesprek hoe we de samenwerking kunnen concretiseren, elkaar kunnen helpen en versterken. We ondersteunen aanbieders om bewuster bezig te zijn met hun organisatie, communicatie en het afstemmen van het aanbod op de verscheidenheid aan (potentiële) leden én deelnemers. Zo ligt er een logische verbinding met het Bossche Sportakkoord. Dit sportakkoord biedt tevens de komende jaren voor een aantal verenigingen en andere sportaanbieders wat extra financiële ruimte om nieuwe initiatieven te ontwikkelen en uit te proberen.

De sportvereniging

Sportverenigingen blijven een cruciale rol spelen in het gemeentelijk sportaanbod. Naast het aanbieden van sport is de unieke sociale structuur van een vereniging belangrijk. De vereniging vervult daarmee een brede maatschappelijke rol in een wijk, dorp of buurt. Het zorgt voor verbinding en betrokkenheid tussen leden, vrijwilligers, ouders en bestuurders. Maar de wereld op en rond de sportvereniging is de afgelopen jaren veranderd. Er is sprake van toenemende kwaliteitseisen vanuit de leden, strengere regelgeving, terugloop van vrijwilligers en de wens van inwoners om ook andere vormen van sport en bewegen te beoefenen. Dit vraagt steeds meer van de sportvereniging.

Om goed op deze ontwikkelingen in te kunnen spelen ondersteunen we de verenigingen bij het toekomstbestendig worden en (verder) te professionaliseren binnen de kaders en cultuur van de eigen vereniging. De moderne sportvereniging is ook een ondernemende vereniging. We bieden verenigingen meer ondersteuning op maat. We kijken daarbij naar kwaliteiten en ontwikkelpunten op organisatorisch en inhoudelijk vlak. Verenigingen kunnen zich hierdoor stapsgewijs ontwikkelen en meebewegen met de behoeften van de leden. Het doel is om de maatschappelijke meerwaarde van de sportvereniging te behouden en verder te versterken. Daarnaast gaan we verenigingen intensiever ondersteunen op het gebied van sociale en fysieke veiligheid en een positief sportklimaat.

Het grote verschil is dat de vereniging (en soms een stichting) geen winstoogmerk heeft en via de ALV een vorm van democratisch toezicht kent. Dat is de reden dat we sportaanbieders die aan dat criterium voldoen steunen via bijvoorbeeld het aanbieden van passende sportaccommodaties tegen maatschappelijke tarieven, verenigingssubsidie, het adviseren en ondersteunen bij verenigingsvraagstukken en het openstellen van het revolving fonds voor duurzaamheidsinvesteringen.

Ondernemende sportaanbieders

Een belangrijk deel van het lokale sportaanbod wordt verzorgd door particulier initiatief. Een groeiend aantal sportondernemers is actief in onze stad of wil zich graag vestigen. Samen leveren de sportondernemers een gevarieerd sportaanbod voor een groot aantal inwoners. De groep sportondernemers is zelf ook zeer gedifferentieerd en varieert van internationaal opererende ondernemingen (zoals Basic Fit), tot kleine lokale ondernemers.

De sportondernemer is in zijn verscheidenheid een onmisbare schakel in het sportaanbod en het lokale sportbeleid. Het is daarom belangrijk om aandacht te hebben voor de belangen van de sportondernemer. Sterker nog het is in het belang van een gezond en vitaal lokaal sportklimaat dat de sportondernemer in onze gemeente voldoende ruimte krijgt om te ondernemen. Daarvoor moet er binnen het gemeentelijk bedrijfshuisvestingsbeleid ruimte en aandacht zijn voor de sportondernemer. Want nieuwe (ondernemende) sportaanbieders vestigen zich graag in onze gemeente. De ruimte hiervoor is echter schaars. Vanuit de groeiende behoefte aan andersoortige sport- en beweegvormen maken we ons sterk voor sport- en leisureondernemers die zich willen vestigen en op zoek zijn naar een locatie. Het heeft de voorkeur om nieuwe initiatieven, daar waar mogelijk, meer te clusteren. Zo kunnen functies en voorzieningen elkaar versterken en wordt het aanbod letterlijk beter zichtbaar en bereikbaar.

Nieuwe sportvormen

Met nieuwe aanbieders komen er vaak ook nieuwe sporten naar de stad. Maar ook binnen traditionele sporten zie je de laatste jaren differentiatie waardoor ze sneller, directer en aantrekkelijker worden. De vraag naar dit soort nieuwe sporten is groot en kan zich soms stormachtig ontwikkelen. Een voorbeeld hiervan is Padel. Zowel ondernemende sportaanbieders als verenigingen spelen hierop in.

We volgen de ontwikkeling van dit soort nieuwe sporten, kijken naar zowel de ruimtelijke als inhoudelijke kansen en beperkingen en denken mee hoe ondernemende sportaanbieders maar zeker ook verenigingen hierin kunnen voorzien.

Een plek voor padel

We sturen op een verdeling van het padelaanbod over de gemeente die in lijn is met het bestaande tennisaanbod en daar ook bij aansluit. Kan de padelbehoefte niet ingevuld worden door de tennisvereniging die in dat gebied actief is, dan kunnen ook andere (eventueel commerciële) sportaanbieders voorzien in die behoefte.

Urban Sports

's-Hertogenbosch geeft ruimte aan 'urban'. Een mooie slogan, maar wat betekent dit voor het lokale sportbeleid? Urban is een verzamelnaam voor een groot aantal sportieve en culturele activiteiten die zowel in de openbare ruimte als indoor plaatsvinden. De urban sports zijn divers, ontwikkelen zich snel en enkele onderdelen zijn al olympisch. De urban scene wordt gekenmerkt door vrijheid, passie, sociaal ondernemerschap en eigenheid. De 'do it yourself, but together' mentaliteit zorgt voor verbinding en gezamenlijke verantwoordelijkheid, die koesteren en ondersteunen we.

De urban sporten verbreden het sport- en beweegaanbod in onze stad en bereiken een grote groep (voornamelijk jongeren) die zich vaak niet thuis voelen bij de 'reguliere' sporten. Op dit moment wordt in de Kaaihallen de laatste hand gelegd aan de skatehal (World Skate Center). Door het college en de gemeenteraad is de ambitie uitgesproken om in de Bossche Stadsdelta een urban verzamelgebouw te realiseren. Daarin moeten, naast de skatehal, ook andere sportieve, culturele, maatschappelijke, muzikale aspecten van de urban lifestyle gaan landen. De ruimtelijke, inhoudelijke en financiële kaders voor deze ambitie zijn nog niet vastgelegd.

Speerpunt 3. Een leven lang sporten en bewegen

“Een leven lang bewegen”. Het klinkt vanzelfsprekend, maar dat is het zeker niet. Mensen die van jongs af aan voldoende sporten en bewegen leggen een stevige basis voor een actieve en gezonde leefstijl. Jonge kinderen moeten bewegen om zich motorisch en mentaal goed te ontwikkelen en om het beste uit hun talenten te halen. Maar beweging is evenzo belangrijk als je ouder wordt. Niet alleen beweegt een groot deel van onze inwoners te weinig, maar ook inwoners die wel regelmatig bewegen stoppen nog te vaak omdat het niet meer goed past in een veranderende behoefte en dagritme.

Waarom bewegen we te weinig? Een van de redenen is dat er verschillende ‘breuklijnen’ in het leven zijn waarop we veranderingen zien in de behoefte en het sport- en beweeggedrag. Het sport- en beweegaanbod moet aansluiten op de (veranderende) behoeften van verschillende doelgroepen. Verschillen tussen mensen vraagt ook om verschillen in aanpak om ze in beweging te krijgen en te houden. Soms ligt de uitvoering bij de gemeente zelf, maar veel vaker ligt deze bij een van onze partners uit de stad. En zo zien we dat het liefst.

We helpen sportaanbieders in de stad om hun aanbod beter af te stemmen op de behoeften, we helpen inwoners om passende activiteiten te vinden. Dit doen we samen met het onderwijs, wijk- en buurtorganisaties, welzijn- en gezondheidsorganisaties en de sportaanbieders.

Buurtsportcoaches, combinatiefunctionarissen

De gemeente 's-Hertogenbosch ging in 2007 als een van de eerste gemeenten met combinatiefunctionarissen aan de slag. Inmiddels zijn deze functionarissen niet meer weg te denken op scholen, in de wijken en bij sportaanbieders. Wat zij doen? Zij zetten activiteiten op voor verschillende doelgroepen, leggen verbindingen met het onderwijs, de zorg, welzijnsinstellingen of het bedrijfsleven. Een groot deel van de combinatiefunctionarissen (buurtsportcoaches) werkt vanuit de gemeente. De inzet van deze functies wordt ook de komende jaren, op basis van de rijksregeling Brede SPUK 2023-2026, gecontinueerd. Hun inzet wordt in de regeling nog iets breder: om het bereik en effect van deze inzet te vergroten kunnen ook partners in de stad (zoals verenigingen, stichtingen of zorginstellingen) subsidie aanvragen voor een tijdelijke inzet van een dergelijke functionaris. Dit kan organisaties helpen bij de uitvoering van hun maatschappelijke rol en wordt het bereik en de effecten hiervan nog verder in de gemeente uitgebreid.

Breed motorische ontwikkeling

“Jong geleerd is oud gedaan”. Een leven lang bewegen begint op jonge leeftijd. Daarom geven we samen met de kinderdagverblijven en het basisonderwijs extra aandacht aan sport en bewegen voor onze jongste inwoners.

Kindcentra en basisscholen werken aan kwalitatief beter bewegingsonderwijs. Hiervoor stellen we samen met hen een visie op die als leidraad gaat dienen voor de onderwijs- en begeleidingsprofessionals voor het jonge kind in 's-Hertogenbosch. Op basis van deze (beweeg)visie wordt vervolgens een breed toepasbare leerlijn ontwikkeld die als leidraad dient voor het bewegen. De komende jaren kunnen zowel basisonderwijs, voortgezet onderwijs als sport- en beweegaanbieders hierop aansluiten. Zo leggen we samen een basis voor een leven lang goed en regelmatig bewegen.

Gelijke kansen

Ondanks dat 's-Hertogenbosch bol staat van de talenten, krijgen helaas nog niet alle kinderen dezelfde kansen op het ontdekken daarvan. Ieder kind verdient een omgeving waarin zijn of haar talenten zich optimaal kunnen ontwikkelen. Wij zetten ons in om kinderen hun talenten te laten ontwikkelen op school, in de wijk en thuis.

Met een brede coalitie van partners werken we in de wijk West sinds 2023 hieraan onder de noemer ‘TOP-tijd’ (voorheen rijke schooldag). We bieden daar stapsgewijs een inspirerende en kansrijke omgeving aan voor alle kinderen. Ambitie is dat ‘TOP-tijd’ in alle wijken in de gemeente uitgevoerd gaat worden. Dit is een belangrijke ontwikkeling naar gelijke kansen voor iedereen. Wat zou het mooi zijn als hierdoor de eerste stap wordt gezet naar iedere dag een uur bewegen voor elk kind. Een niet onbelangrijk onderdeel in deze aanpak is ook dat we ernaar streven dat ieder kind die de basisschool verlaat in het bezit is van een zwemdiploma.

TOP tijd

TOP is een afkorting voor: Talent, Ontdekken, Plezier. Kinderen krijgen de kans om met nieuwe sporten, kunst en cultuur kennis te maken. Ze ontdekken en ontwikkelen hun eigen talenten en vinden zo hun weg naar een vereniging of clubje. De combinatiefunctionaris speelt hierin een sleutelrol. Als docent, mentor, begeleider, adviseur, stimulator of inspirator. Samen creëren we voor de kinderen een omgeving waarin nieuwe ervaringen worden opgedaan, het geloof in eigen kunnen groeit, talent wordt gezien en op waarde wordt geschat.

Deze werkwijze levert verschillende voordelen op, zoals een gevarieerd en uitdagend onderwijsaanbod, meer betrokkenheid en motivatie bij leerlingen, betere leerprestaties, het ontdekken van talenten, versterking van sociale vaardigheden, creativiteit en probleemoplossend vermogen, bevordering van gezondheid en welzijn, en het creëren van een positieve leeromgeving die het plezier in leren vergroot.

Ouderen

Vergrijzing....het is geen verrassing dat ook in 's-Hertogenbosch het aantal ouderen de komende jaren blijft groeien. Het grootste deel van de ouderen woont zelfstandig thuis. Onderzoek wijst uit dat actieve ouderen en deelnemers aan sportieve activiteiten langer fit blijven, zelfstandig blijven wonen, minder zorgkosten opleveren en zich minder eenzaam voelen. De beweegactiviteit zelf zorgt voor ongedwongen sociale contacten en is een mooi moment voor vroeg signalering van maatschappelijke problemen zoals eenzaamheid, zorgbehoefte of armoede. Om de drempels om in beweging te blijven zo laag mogelijk te houden moet het aanbod, betaalbaar en bereikbaar zijn, aansluiten bij de behoefte en het dagritme van de ouderen. De beste garantie dat men actief blijft deelnemen is als het leuk is om te doen.

In iedere wijk is een buurtsportcoach actief die ouderen kan helpen het juiste aanbod te vinden, maar ook organisaties helpt en ondersteunt om voor ouderen passende beweegactiviteiten te organiseren. Dit blijven we doen om daarmee sport en bewegen onder ouderen te stimuleren en ze ook in beweging te houden.

18-35 jaar

Er zijn verschillende 'breuklijnen' in het leven van mensen waarop we veranderingen zien in gedragspatronen van mensen. Dat geldt ook voor het sport- en beweeggedrag. We zien op basis van cijfers in de groep 18 tot 35 jaar een lagere deelname sport en bewegen. In deze leeftijdsgroep vinden er veel life-events plaats, waardoor er vaak andere keuzes worden gemaakt en men stopt met sporten. Denk aan het krijgen van relaties, kinderen, opleiding of werk en een zelfstandig huishouden runnen. Meer verantwoordelijkheden dus.

We gaan ons meer dan voorheen specifiek richten op deze leeftijdsgroep. In ons lokale sportbeleid hebben we tot nu toe deze doelgroep geen expliciet onderwerp van beleid gemaakt. Dat gaan we nu wel doen. De cijfers vragen namelijk om actie. We gaan belemmeringen van deze doelgroep beter in beeld brengen en de bewustwording over het nut en noodzaak van voldoende lichaamsbeweging proberen te vergroten. We pakken dit op samen met (sport)verenigingen en anders georganiseerde sportaanbieders. Wij helpen en ondersteunen hen om voor deze doelgroep een passend aanbod te ontwikkelen.

Gecombineerd aanbod

Het krijgen van kinderen is zeker een van de oorzaken waardoor mensen stoppen met sporten. Door het 'spitsuur' wat het werk- of gezinsleven met zich meebrengt, hebben mensen vaak minder tijd en motivatie om zelf goed te (blijven) bewegen. Tegelijk willen we dat kinderen al op jonge leeftijd goed leren bewegen, omdat we weten dat 'goed' bewegen ook zorgt voor 'langer' bewegen. Een gecombineerd aanbod voor kinderen en ouders en/of grootouders neemt een aantal praktische belemmeringen weg en helpt zo om kinderen al vroeg te leren bewegen en de 'beweegbreuk' bij de volwassenen te repareren.

Jongeren

Jongeren zijn de afgelopen jaren steeds minder gaan sporten en bewegen. De gestage opmars van sociale media en recentelijk de coronacrisis hebben hier zeker aan bijgedragen. Om deze beweging te keren zal het sport- en beweegaanbod en de voorzieningen beter moeten gaan aansluiten bij de wensen en behoeften van de jongeren. Te vaak raken verenigingen hun jeugd kwijt omdat de trainingen en competities niet afgestemd zijn op de leefwereld van de jongeren. Wij helpen verenigingen om daar een antwoord op te vinden.

Daarnaast laten we sport en bewegen op verschillende leefgebieden van jongeren terugkomen: op school en in de wijk. Dat doen we door samen met de jongeren sport- en beweegactiviteiten te organiseren die goed aansluiten bij de leefwereld van de jongeren zelf. Door jongeren samen te laten sporten blijven ze met elkaar in verbinding en ontwikkelen ze voor zichzelf een actieve levensstijl die ze hopelijk als volwassenen vasthouden.

E-sports, gaming en gamification

E-Sports is een niet weg te denken fenomeen, maar is het wel echt een sport? Het spelen van een spel achter een beeldscherm heeft toch niet te maken met fysieke inspanning? Toch is het ook vanuit het lokale sport- én cultuurbeleid interessant om na te denken op welke wijze e-sports een rol kan spelen in het stimuleren van een gezonde leefstijl. Er zitten namelijk zeker sociale en educatieve waarden in de beoefening van e-sports. Denk aan teamwork, communicatie en strategisch denken dat sterk ontwikkelt moet zijn.

Door e-sports en gaming te omarmen, denken we onze gemeenschap te verrijken, talenten te ontdekken en nieuwe mogelijkheden voor plezier, groei en innovatie te bieden. Samen met de afdeling cultuur onderzoeken we spelenderwijs hoe we de groei van E-sports in kunnen zetten ten behoeve van het in beweging krijgen van jongeren, maar ook hoe we de maatschappelijke factor binnen de e-sports en gaming (verbinden, participeren, samenwerken) kunnen benutten. De eerste vingeroefeningen zijn daarin al gedaan. Zo is er in enkele verenigingskantines al een “gaming-corner” gerealiseerd.

Ook “virtueel sporten” en “gamification” zijn volop in ontwikkeling. Deze ontwikkelingen bieden kansen om het sporten en bewegen onder jongeren te stimuleren. Daar zijn al mooie voorbeelden van bekend. Denk aan de Pokemonehype die miljoenen jongeren wereldwijd in beweging bracht of hoe het tv-spel ‘Jachtseizoen’ is gebruikt om jongeren binnen de regels van de lockdown in beweging te krijgen.

We gaan zoeken naar mogelijkheden om via gamification en virtuele technieken inwoners in beweging te krijgen. Dit door toegankelijke en inclusieve gaming-omgevingen, die alle leeftijden en vaardigheidsniveaus aanspreken, in te zetten bij evenementen en activiteiten en door het toepassen van gamification in de openbare ruimte.

Speerpunt 4. Integrale inzet van sport en bewegen als middel

Naast plezierig tijdverdrif is sport en bewegen ook een middel om maatschappelijke en sociale doelen te bereiken. Het vermindert bijvoorbeeld het risico op een chronische ziekte, blijvend letsel na een val en het bevordert het gevoel van welzijn en voldoening. Ook voor de ouder wordende mens zijn de psychologische effecten van een gezonde leefstijl groot, zoals verhoogd zelfvertrouwen, meer sociale interactie en het beschikken over wat extra weerbaarheid om met teleurstellingen, ziekte en verlies om te kunnen gaan. Dit alles kan leiden tot een verbeterd welzijn van individuen en draagt bij aan een betere kwaliteit van leven. Sport en bewegen kan ook worden ingezet ter bevordering van sociale inclusie en cohesie en het creëren van een meer rechtvaardige samenleving waarin iedereen gelijke kansen heeft op een gezond leven.

Gezonde generatie 2040

Gezondheid is ons kapitaal, als mens en als samenleving. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat gezondheid belangrijk is voor het geluksgevoel. Mensen willen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven. Maar gezondheid is meer dan alleen de afwezigheid van ziekte en klachten. Ook de mentale gezondheid heeft steeds meer aandacht. Onder de noemer 'Positieve gezondheid' bieden we daarom een bredere kijk op gezondheid.

Gezondheidsachterstanden zijn maatschappelijk onwenselijk omdat dit een negatieve impact heeft op de kwaliteit van leven van mensen en op de mogelijkheden voor mensen om te participeren in het economisch en maatschappelijk leven. Daarom is er vanuit de landelijke overheid ingezet op een Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Met de in het GALA gemaakte afspraken geven we gemeente breed een impuls aan het verbeteren van de gezondheid van alle inwoners. We pakken dit op met tal van organisaties uit de stad. We focussen op een gezamenlijke aanpak waarbij we heel specifiek bekijken welke problematieken er onder de verschillende doelgroepen zijn.

We zetten ook sport en bewegen in om de doelstellingen uit het GALA te bereiken. De stip op de horizon van het GALA is een gezonde generatie in 2040, met weerbare, gezonde mensen die kunnen opgroeien, leven, werken en wonen in een gezonde leefomgeving en waarin sprake is van een sterke sociale basis. Hiermee dragen we ook bij aan het betaalbaar houden van het zorgstelsel, zodat mensen die dat nodig hebben kunnen blijven rekenen op zorg.

Positieve Gezondheid is een bredere kijk op gezondheid, uitgewerkt in zes dimensies: lichaamsfuncties, mentaal welbevinden, zingeving, kwaliteit van leven, meedoen en dagelijks functioneren. Met die bredere benadering draag je bij aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. En om zoveel mogelijk eigen regie te voeren.

Valpreventie voor ouderen

Vallen is een veelvoorkomende oorzaak van letsel en zelfs overlijden, met name bij oudere volwassenen. Een val kan dus ernstige gevolgen hebben voor de fysieke en mentale gezondheid, waardoor de kwaliteit van leven direct en vaak ingrijpend wordt aangetast. Valpreventie vermindert gezondheidsschade en laat mensen langer zelfstandig leven en wonen. Met valpreventieprogramma's worden niet alleen de deelnemers geholpen maar ook zorgkosten gereduceerd. Hier is de komende jaren extra aandacht voor.

Vanuit het GALA werken aan een valpreventie ketenaanpak. Deze aanpak bestaat uit een screening en analyse valrisico, beweeginterventies en doorverwijzing naar structureel beweegaanbod. Het structureel deelnemen aan beweegactiviteiten individueel of in groepsverband is belangrijk in de valpreventie aanpak. Samen met o.a. valpreventiespecialisten, fysiotherapeuten, zorgaanbieders en sportaanbieders kunnen we daar invulling aan geven. Voorkomen is beter dan genezen.

Sociale contacten

We willen dat meer inwoners met een verhoogde kans op sociale eenzaamheid worden verleid om samen met anderen regelmatig te bewegen. Door deel te nemen aan sport- of beweegactiviteiten, of daarbij als vrijwilliger actief te zijn, worden sociale contacten opgebouwd en dat vermindert gevoelens van eenzaamheid. Bovendien draagt regelmatige lichaamsbeweging bij aan het verbeteren van het algemene welzijn en zelfvertrouwen.

Welzijns- en zorgorganisaties die deze groep inwoners als doelgroep hebben, ondersteunen we om in de toekomst meer sport- en beweegactiviteiten aan te bieden. Het mes snijdt dan aan twee kanten. Niet alleen halen we inwoners uit hun isolement, maar we bieden ze ook een omgeving waarin een gezonde en actieve leefstijl gestimuleerd wordt.

Naast zorg- en welzijnsorganisaties kunnen ook sportverenigingen en sportaanbieders zich actief richten op deze groep inwoners. Wij helpen sportaanbieders om activiteiten te ontwikkelen gericht op deze doelgroep. Niet alleen om samen wekelijks te bewegen, maar ook om ze uit te nodigen om incidenteel of structureel vrijwilligerswerk te verrichten voor de club.

Het verkleinen van gezondheidsverschillen

Er zijn grote verschillen tussen de inwoners van verschillende wijken en buurten in onze gemeente als het gaat om het aantal levensjaren én het aantal gezonde levensjaren daarvan. Het maakt dus een verschil uit waar je opgroeit. In sommige wijken en buurten zijn extra inspanningen nodig om deze gezondheidsverschillen te verkleinen. In de buurten en wijken waar minder bewogen wordt brengen we de meest belemmerende factoren in beeld en nemen we maatregelen zodat ook die inwoners gebruik gaan maken van de sport- en beweegmogelijkheden in onze gemeente. We gaan niet met een geheven vinger wijzen, maar willen inwoners “verleiden” om de gezonde keuze te maken. Dit vraagt om een wijk- en buurtgerichte aanpak van de hele keten. Het maken van individuele keuzes wordt namelijk sterk beïnvloed door de (sociale) omgeving waarin iemand leeft. Ook een meer persoonlijke aanpak en begeleiding is hierin belangrijk en kan alleen succesvol zijn als maatschappelijke organisaties in deze buurten en wijken daarin de krachten bundelen. Vanuit het lokale sport- en beweegbeleid zetten we actief in op die samenwerking.

Speerpunt 5. Iedereen kan meedoen

“Als je iets niet kent, kun je het ook niet weten”. Dat geldt ook voor de het participeren in sport en bewegen. Sporten en bewegen moet voor iedereen zichtbaar, bereikbaar en toegankelijk zijn. We willen de drempel om te gaan sporten en bewegen zo laag mogelijk maken. Iedereen moet kunnen meedoen, ongeacht de financiële situatie of de fysieke gesteldheid.

Vindbaar en toegankelijk

Wij zorgen ervoor dat het lokale sport- en beweegaanbod voor iedereen gemakkelijk te vinden is: inwoners moeten gemakkelijk en zelfstandig (online) op één platform alle informatie kunnen vinden. Daarnaast moeten er snelle en gemakkelijke routes zijn om, via professionals uit de sport zelf, maar ook uit het onderwijs, de zorg, het welzijnswerk en andere maatschappelijke organisaties, bij een passend sport- en beweegaanbod in de buurt terecht te komen. Vervolgens moet de ontvangst goed zijn zodat de kans op een succesvolle match zo groot mogelijk is.

We werken daarom aan een versteviging van de sociale structuur in wijken en dorpen door stevige lokale netwerken en koppelingen tussen het zorgdomein, sociaal domein en sport- en beweegaanbieders. Deze organisaties moeten elkaar kennen en weten wat ze voor elkaar kunnen betekenen.

Ook laagdrempelige toegang tot sportaccommodaties, gebruik van voorzieningen in de openbare ruimte en andere elementen van toegankelijkheid zijn van belang om de drempel om te gaan sporten en bewegen zo laag mogelijk te maken. Als de sport- en beweegmogelijkheden in de buurt goed in beeld zijn, kunnen inwoners ook sneller en beter een activiteit vinden die bij hen past.

Betaalbaar

Wekelijks mee kunnen doen met sporten en bewegen kost geld. Niet alle inwoners kunnen dat zomaar betalen. Voor inwoners met wat minder financiële mogelijkheden is de stap naar een sportaanbieder vaak groot en zo'n stap heeft ook nog eens grote sociale impact. Het is van belang deze drempels zoveel mogelijk weg te nemen of in ieder geval kleiner te maken. Het verlagen van de financiële drempels stelt meer inwoners in staat deel te nemen aan sport en bewegen. Daarmee kiezen ze ook voor een gezondere levensstijl wat positief bijdraagt aan hun persoonlijke gezondheid en levensgeluk. Wij ondersteunen sportaanbieders bij het ontwikkelen van passend en betaalbaar sport- en beweegaanbod en contributiemodellen die recht doen aan de wensen en behoeften van zowel sporters als aanbieders.

Via een voorziening zoals het Jeugdfonds Sport en Cultuur kunnen kinderen uit gezinnen die het financieel lastig hebben, zonder al te veel bureaucratie de financiële ondersteuning krijgen die nodig is om toch te kunnen deelnemen. Omdat ook voor volwassenen de financiële drempel soms te hoog is kunnen inwoners ook hiervoor gebruik maken van de Bijzondere Bijstand. Om dit makkelijker/eenvoudiger te maken gaan we in samenwerking met de Bossche Pas kijken hoe we dit kunnen optimaliseren.

Uniek sporten

Sport en bewegen is belangrijk, zeker óók voor mensen met een beperking. We merken dat er voor mensen met een beperking bovengemiddeld veel drempels zijn om deel te nemen aan sport en bewegingsactiviteiten. Ze kunnen niet altijd de weg vinden naar passend en betaalbaar sport- of beweegaanbod en soms is er ook te weinig passend aanbod.

Om hiervoor een helpende hand te bieden hebben we het loket Uniek Sporten. Dit is een regionaal samenwerkingsverband waarin het sportaanbod in de regio voor mensen met een beperking bij elkaar wordt gebracht en bevordert. Vanuit deze samenwerking worden sportaanbieders ondersteund die aangepaste sport willen aanbieden. Mensen met een beperking worden geholpen in het vinden van het juiste aanbod. Sporters en sportaanbieders worden via Uniek Sporten met elkaar in contact gebracht. Deze regionale samenwerking blijven we voortzetten en vanuit 's-Hertogenbosch hebben we hier een voortrekkersrol in.

Begeleiding kinderen en jongeren met een ontwikkelingsstoornis

Er is een grote groep kinderen en jongeren met een ontwikkelingsstoornis (denk aan autismespectrumstoornis, ADHD, communicatiestoornis, licht verstandelijke beperking). Een groot deel van deze groep kinderen en jongeren wil niet als anders gezien worden en wil ook graag gewoon mee kunnen doen in hun eigen buurt en sociale omgeving, net als ieder ander kind. Ze willen niet gelabeld worden als een kind 'met een beperking'. Veel van deze kinderen hebben een normaal intelligentieprofiel, zitten in het regulier onderwijs en sluiten op sociaal-emotioneel vlak niet aan bij de kinderen in de zogenaamde G-groepen (sportgroepen voor mensen met een verstandelijke beperking).

Het kunnen includeren van deze groep in de reguliere sportgroepen vraagt om specifieke randvoorwaarden om een veilige en plezierige sportomgeving te kunnen bieden. Het belangrijkste daarbij is de beschikbaarheid van deskundig begeleidend kader en dat is niet vanzelfsprekend beschikbaar. We hebben de ambitie om te bekijken hoe we de begeleiding van kinderen en jongeren met een ontwikkelingsstoornis kunnen verbeteren en verruimen binnen het reguliere sportaanbod. Hiervoor is op dit moment geen capaciteit (0,5 FTE) beschikbaar, aanvullende middelen zijn benodigd.

Speerpunt 6. Benutten van talent & (top)sportevenementen

De meerwaarde van topsport voor het sportklimaat en de breedtesport in de gemeente is groot. De gemeente 's-Hertogenbosch is trots op de prachtige topsport en talenten die de stad rijk is. We kennen binnen de gemeente een aantal sportverenigingen die op het hoogste niveau actief zijn. Ze behalen successen waar we trots op zijn, die we delen, die we vieren. En belangrijker nog, ze zetten aan tot actie. Topsport biedt inspiratie, beleving, ontmoeting en maatschappelijke en economische impact voor onze gemeente en inwoners. Andersom heeft de topsport de breedtesport ook hard nodig. Als voedingsbodemp voor nieuw talent: hier starten de topsporters van de toekomst hun sportieve loopbaan.

De meerwaarde van topsport wordt vaak onderschat en is ook niet altijd duidelijk zichtbaar. Het wordt ook niet altijd zichtbaar in de plannen en structuren rond topsport en topsportevenementen. Het benutten van de maatschappelijke waarde van topsport is daardoor nog te incidenteel en gefragmenteerd. We willen onze kennis, werkwijze en structuren verbeteren waarmee we de maatschappelijke waarde van topsport en topsportevenementen lokaal beter kunnen benutten. Dit doen we samen met onze topsporters, onze topsportorganisaties en evenementenorganisatoren.

Kansen rond (top)sportevenementen

We willen investeren in de (top)sportevenementen die bij voorkeur voortkomen uit ons eigen lokale (top)sportaanbod. Daarmee bieden we onze eigen inwoners sportief spektakel en vermaak. Veel van onze inwoners vinden het leuk om sportevenementen bij te wonen of daar zelf aan deel te nemen. Deze evenementen bieden bij uitstek de mogelijkheid om via maatschappelijke randprogramma's inwoners te stimuleren en uit te dagen om ook zelf in beweging te komen. Met name de inwoners voor wie dit nog niet vanzelfsprekend is proberen we hiertoe te verleiden. Met als resultaat meer gelukkige en gezonde inwoners

Met de lancering van Den Bosch Partners is het jaarlijks budget voor sportevenementen vastgesteld op € 60.000 per jaar. Met dat budget ondersteunen we jaarlijks terugkerende sportevenementen (zoals de Vestingloop, een Urban event en het ATP grastennistoernooi in Rosmalen). Het resterende budget wordt ingezet voor eenmalige (kleinere) evenementen zoals bijvoorbeeld het EHL Hockey, Nederlandse Kampioenschappen Archery en een internationaal schermtoernooi. Topsportevenementen die plaatsvinden in de Maaspoort zoals bijvoorbeeld het WK Handbal in 2025, de Billy Jean King Cup en de Yonex Dutch Open Badminton worden binnen het exploitatiesaldo van de Maaspoort zelf geacquireerd.

Talentontwikkeling

Iedereen heeft talent en we vinden het belangrijk dat talenten de kans krijgen zich te ontplooiën. Sommige mensen hebben een bijzonder talent dat kan uitgroeien tot toptniveau. Toptalenten in de sport moeten een zeer intensief en zwaar traject doorlopen om de top te kunnen halen. De breedtesport is een belangrijk en onmisbaar startpunt in dat traject. Want ook toptalenten starten bij hun eigen sportvereniging. Echter al snel vraagt de ontwikkeling van een toptalent meer, namelijk een gespecialiseerd programma en een veilige topsportomgeving. Vooral voor jonge talenten vind je die veilige topsportomgeving het liefst dicht bij huis in de eigen gemeente. Hier denken wij in mee.

We leggen actief verbindingen tussen partijen in de stad die kunnen bijdragen aan de ontwikkeling van jong topsporttalent en we zorgen voor voldoende goede multidisciplinaire faciliteiten waar topsportorganisaties en talenten gebruik van kunnen maken. Via het Rodenborch College wordt aan topsporttalent een omgeving aangeboden waar topsport en onderwijs gecombineerd worden. We streven er naar dat meerdere middelbare scholen in 's-Hertogenbosch zich topsportvriendelijk opstellen.

We zijn trots op het Bossche topsportklimaat waar verenigingen en sporters zich inzetten om het beste uit zichzelf naar boven te halen. Dit geeft talentvolle sporters de mogelijkheid om dichtbij huis door te groeien en zich te ontwikkelen. Denk hierbij onder meer aan het talent TeamNL programma turnen bij de Plek, de Olympische skaters, de prestaties van Hockeyclub 's-Hertogenbosch, Heroes Den Bosch, The Dukes Rugby en FC Den Bosch. Maar ook de successen van bijvoorbeeld Cathelijne Peeters (wereldkampioen 400 x 400 m relay) en de parasporters Maaike Bennink, Maikel Scheffers en Kimberley Alkemade. Laten we ook niet het nationale kampioenschap van de korfbalsters van Be Quick niet vergeten en al die andere verenigingen en sporters die op hoog, landelijk niveau actief zijn.